УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Міністерство юстиції України

Офіс Генерального прокурора
(до відома)

ПОДАННЯ
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(*згідно з частиною 3 статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»*)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19^1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено грубі порушення прав людини на захист від катувань у діяльності державної установи «Одеська виправна колонія (№ 14)» (далі – ВК, виправна колонія, установа), у якій на час відвідування групою НПМ 31 жовтня 2024 року утримувалось 550 засуджених.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

У статті 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК) серед основних прав засуджених визначено право на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності, засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Під час проведення групою НПМ конфіденційного спілкування із засудженими, які проживають у відділенні соціально-психологічної служби № 1 (далі – СПС), встановлено, що один із засуджених займає привілейоване становище.

Так, адміністрація ВК призначила одного із засуджених зазначеного відділення на посаду старшого днювального. В обов’язки засудженого, який займає посаду старшого днювального, входить: нагляд за дотриманням порядку в житлових приміщеннях і на робочих місцях, здійснення контролю за якістю виконання робіт з господарського обслуговування та інші обов’язки, покладені на нього адміністрацією установи. Окрім цього, старший днювальний отримує грошову винагороду усіх засуджених відділення СПС № 1 та розпоряджається ними на власний розсуд.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

Європейський комітет з питань запобіганням катувань чи нелюдському або такого, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) у доповіді до Уряду України за наслідками проведеного візиту до України 4 – 13 серпня 2020 року [CPT/Inf (2020) 40] наголошує, що будь-яка часткова відмова від відповідальності за порядок та безпеку у пенітенціарних установах, яку несуть режимні співробітники установи, є неприйнятною. Така практика піддає більш слабких ув'язнених ризику жорстокого поводження та експлуатації з боку інших ув'язнених. Європейський комітет закликав владу України зробити всі необхідні кроки, у тому числі законодавчого характеру, для того, щоб покласти край цій практиці. Жодний засуджений не повинен мати владу над іншими засудженими.

Крім того, частиною 1 статті 115 КВК передбачено, що норма жилої площі на одного засудженого не може бути меншою 4 м^2.

Однак, під час відвідування групою НПМ встановлено, що в камерах дисциплінарних приміщеннях (далі – ДІЗО/ПКТ) установи вищезазначені вимоги не відповідають національному законодавству. Так, групою НПМ встановлено, що у камерному приміщенні № 10, де перебувало 2 особи, площа приміщення складає 6,7 м^2, тобто, фактична площа на одного засудженого 3,3 м^2.

У пункті 13 Сьомої Загальної доповіді [CPT/Inf (97) 10] зазначено, що проблема із переповненими житловими приміщеннями призводить до негігієнічних умов, постійної відсутності приватності, перезавантаження медичних служб та інфраструктури установи і тому потребує виправлення.

Крім того, вказане вище порушення вже було приводом до подання заяви проти України до Європейського суду з прав людини.

Так, у справі «Долгіх проти України» (Dolgikh v. Ukraine) (заява № 34697/04 від 11.07.2019), йдеться про відсутність особистого простору та недотримання норм площі у спальних приміщеннях виправної колонії, у яких проживав заявник.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що у зв'язку з неналежними матеріально-побутовими умовами порушено статтю 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати значних сум коштів в якості моральної компенсації.

Також у камерних приміщеннях ДІЗО/ПКТ № 7 та № 10 групою НПМ встановлено, що відстань між протилежними стінами складає всього 1,8 м.

Довідково: замірювання площі та відстані між протилежними стінами у камерних приміщеннях ДІЗО/ПКТ здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

Європейський комітет у своїй доповіді Уряду України за наслідками візиту 4 - 13 серпня 2020 року до України [CPT/Inf (2020) 40] рекомендував розширити або вивести з експлуатації будь-які камери розміром менш ніж 6 м^2 (без урахування санітарних вузлів) і щоб відстань між протилежними стінами кожної камери складала не менш ніж два метри.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

Також представниками групи НПМ встановлено, що наявні в установі спецзасоби (захисні шоломи та бронежилети) належним чином не пронумеровані і у випадку застосування фізичної сили працівником, який використовує зазначені спецзасоби, ідентифікувати його буде неможливо.

У доповіді Уряду України за наслідками візиту 1-10 грудня 2012 року Європейського комітету до України [CPT/Inf (2013) 23] зазначено, що працівники загону спеціального призначення, які застосували надмірну фізичну силу до засуджених, були одягнені у спеціальні захисні спорядження (захисні шоломи, бронежилета) без ідентифікаційних номерів, через що неможливо було провести ефективне розслідування без встановлення винних осіб.

Представниками Європейського комітету рекомендовано використовувати чіткий ідентифікаційний номер на кожному одязі/шоломі працівників загону спеціального призначення.

В установі встановлено факти трудової експлуатації засуджених. У ході відвідування групою НПМ встановлено, що засуджені працюють більше 40 годин на тиждень, що є порушенням статті 52 Кодексу законів про працю України, статті 119 КВК та пункту 5.1 Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 07.03.2013 № 396/5 (далі – Інструкція про працю).

У розділі V пункту 5.1.1 Інструкції про працю зазначено, якщо за характером виробництва та умовами роботи, а також виходячи з особливостей функціонування установ виконання покарань, запровадження п’ятиденного робочого тижня є недоцільним, за рішенням начальника установи виконання покарань, погодженим з міжрегіональним територіальним органом Міністерства юстиції з питань виконання кримінальних покарань, встановлюється шестиденний робочий тиждень з одним вихідним днем. При шестиденному робочому тижні тривалість щоденної роботи не може перевищувати 7 годин при тижневій нормі 40 годин.

Під час проведення конфіденційного спілкування із засудженими, які використовуються на роботах з господарського обслуговування установи, встановлено, що їх робочий день розпочинається о 7 годині та закінчується близько 19 години. Робочий тиждень налічує сім робочих днів без вихідних.

Згідно статті 119 КВК праця осіб, засуджених до позбавлення волі, оплачується відповідно до її кількості і якості. Окрім цього, у пункті 6.1. Інструкції про працю, зазначено, що заробітна плата, нарахована засудженим, за умови виконання ними норми виробітку або тривалості робочого часу, не може бути менше законодавчо встановленого мінімального розміру заробітної плати.

При вивчені групою НПМ відомостей про нарахування заробітної плати засудженим за вересень 2024 року встановлено, що грошова винагорода 8 засуджених, які використовуються на роботах з господарського обслуговування установи, становить лише 1904,76 грн кожному, без вирахування податків

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

і комунальних послуг, що менше за мінімальну заробітну плату по країні, яка станом на квітень 2024 року складала 8000 грн.

Зазначена ситуація склалась через те, що в укладених трудових договорах із засудженими, які використовуються на роботах з господарського обслуговування, нараховується заробітна плата лише на 0,25 ставки, замість повної ставки, попри те, що вони працюють фактично повний робочий день.

У приміщеннях їдальні та пекарні адміністрація установи використовує працю засуджених на посадах працівників відділення господарчого обслуговування без її оплати.

Відповідно до пункту 3.1 Інструкції про працю, праця здійснюється на добровільній основі на підставі договору цивільно-правового характеру або трудового договору, який укладається між засудженим та фізичною особою - підприємцем або юридичною особою, для яких засудженими здійснюється виконання робіт чи надання послуг.

Під час спілкування із персоналом установи та згідно відомостей, наданих адміністрацією ВК встановлено, що лише 8 працівників (всього 17 працівників) отримують заробітну плату та з ними укладені трудові договори. Решта 9 засуджених працевикористовується у їдальні та пекарні установи без оплати праці як такі, що залучені до виконання робіт з благоустрою ВК відповідно до пункту 5 статті 118 КВК. Робочий день таких працівників в годинному вимірі не відрізняється від робочого дня тих працівників, які за свою роботу отримують заробітну плату.

Отже, період працевлаштування засуджених, з якими не укладені цивільно-правові або трудові договори, не вноситься до стажу їхньої роботи та позбавляє права таких осіб на пенсійне забезпечення за досягнення пенсійного віку, яке передбачене статтею 1 Закону України «Про пенсійне забезпечення».

Також у трудових договорах, які укладаються із засудженими, не визначені належні умови праці. Зокрема не зазначаються трудові функції, які зобов’язаний виконувати працівник (перелік посадових обов’язків), правила внутрішнього трудового розпорядку та наявність перерви для відпочинку, не визначено робоче місце та не вказано, якими необхідними для роботи засобами роботодавець має забезпечити робітника, що є порушенням правил внутрішнього трудового розпорядку, які передбачені пунктом 3.1 розділу ІІІ Інструкції про працю.

У порушення вимог Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення виправної колонії середнього рівня безпеки, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норми забезпечення), у приміщеннях дільниці карантину, діагностики і розподілу (далі – КДіР) відсутні баки для питної води ємністю 15 л. з водорозбірним краном, кришкою, кухлем і тазом.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

Відповідно до правила 22.5 Європейський пенітенціарних правил (далі – ЄПП), утримувані особи повинні завжди мати доступ до чистої питної води.

Під час вивчення стану надання послуг у лазне-пральному комплексі установи встановлено порушення вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5 (далі – Положення про лазне-пральне обслуговування).

Так, у приміщеннях лазне-прального комплексу відсутня припливно-витяжна система вентиляції з механічним спонуканням, яка передбачена пунктом 2.11 розділу ІІ Положення про лазне-пральне обслуговування.

У ході спілкування з працівниками установи встановлено, що за наявності у лазні приміщення перукарні, вона не функціонує у зв’язку з відсутністю працівника, який має відповідну підготовку. Зазначене є порушенням вимог пункту 1.2 розділу І Положення про лазне-пральне обслуговування, у якому передбачено надання перукарських послуг для осіб, які тримаються в установах виконання покарань.

У порушення вимог пункту 12.6 та 12.17 Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення виправної колонії середнього рівня безпеки, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норми забезпечення), у дільниці КДіР установи відсутня кімната для виховної роботи та сушарка. Зі слів засуджених осіб, відсутність сушарки призводить до того, що засуджені вимушені користуватися вологим одягом та білизною, яка не висихає на вулиці, особливо під час атмосферних опадів.

В окремих камерних приміщеннях ДІЗО/ПКТ та житлових приміщеннях відділень СПС встановлено порушення вимог статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, у якій передбачено право на повагу до приватного життя.

Так, у камерних приміщеннях ДІЗО/ПКТ відсутні двері у санвузлах, що не дозволяє засудженим усамітнитись та є порушенням вимог правила 19.3 ЄПП.

У житлових приміщеннях відділень СПС ліжка розташовані впритул одне до одного, що не забезпечує засудженим особистого простору та порушує правило 18.1 ЄПП.

У порушення вимог пункту 8 розділу 5 Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю у слідчих ізоляторах, виправних та виховних колоніях Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 26.06.2018 № 2025/5 (далі – Порядок використання технічних засобів), відеокамерами в установі не у повному обсязі обладнано: територію господарської зони, входи, службові та підсобні приміщення адміністративної будівлі, будинки режимного призначення, структурні дільниці, тощо.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

У доповіді Європейського комітету Уряду України за наслідками проведеного візиту 4 - 13 серпня 2020 року до України [CPT/Inf (2020) 40] зазначено, що застосування відеозаписів за допомогою стаціонарних та портативних приладів є потенційною та важливою гарантією проти жорстокого поводження, а також корисним заходом безпеки.

Зазначене призводитиме до відсутності фіксації випадків фізичного впливу або інших зловживань з боку персоналу установи та інших утримуваних осіб.

У той же час, у ВК здійснюється цілодобове відеоспостереження за засудженими у житлових приміщеннях локального сектору № 1.

Європейський комітет у своїх доповідях постійно наголошує, що застосування цілодобового відеоспостереження у житлових або камерних приміщеннях суттєво порушує право на приватне життя і робить увесь режим ще більш тяжким.

У своїх рішеннях Європейський суд з прав людини зазначає, що цілодобове відеоспостереження в камерних приміщеннях за ув'язненими та засудженими є порушенням вимог статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (наприклад, справа «Case of Gorlov and others v. Russia» (заява № 27057/06, № 56443/09 і № 25147/14).

В установі відсутнє укриття для захисту засуджених в особливий період, що є порушенням вимог Кодексу цивільного захисту України.

Через вищезазначені порушення, засуджені ВК піддаються щоденному ризику для життя та здоров'я, залишаючись незахищеними у гуртожитках та на робочих місцях під час повітряної тривоги, обумовленої актами військової агресії рф проти України.

В установі порушуються вимоги Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 (далі – Правила пожежної безпеки).

Так, всупереч вимогам підпункту 1.2 пункту 1 розділу V Правил пожежної безпеки адміністративні будівлі, гуртожитки для засуджених, інші будівлі, приміщення та споруди установи не обладнані системою автоматичної пожежної сигналізації.

У відповідності до вимог підпункту 2.12 пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки, двері електрощитових повинні утримуватися зачиненими. Однак, під час відвідування приміщень лазне-прального комплексу та їдальні установи встановлено, що засуджені мали вільний доступ до електрощитових.

Порушення в установі вимог Правил пожежної безпеки може привести до ураження електричним струмом утримуваних та працівників установи, що становить загрозу для їх життя і здоров'я, а також може призвести до виникнення пожеж або задимлень в приміщеннях ВК.

У порушення вимог пункту 7 глави 3 розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572, та статті 21 Закону України «Про захист населення

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

від інфекційних хвороб», до роботи на об'єктах харчування та лазні залучаються 4 працівники з числа засуджених, які не мають «Особистої медичної книжки», форма якої затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.02.2013 № 150, що може призвести до розповсюдження інфекційних та інших захворювань в установі.

Відповідно до пункту 1 глави 3 розділу VII Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5, якщо ув’язнений чи засуджений не має коштів на придбання марки, конверта або інших предметів для листування, вони видаються йому за рахунок установи.

Однак, у ході конфіденційної бесіди із ув’язненими особами, які перебувають у секторі для тримання осіб взятих під варту (далі – сектор СІЗО), встановлено, що конверти та марки для листування не надаються особам, які не мають можливості їх придбати.

Згідно із пунктом 11 Порядком облаштування камер з поліпшеними умовами тримання та надання особам, взятим під варту, у слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби України платних послуг із забезпечення поліпшених умов тримання, затвердженим наказом Міністерства юстиції України 15.09.2023 № 3292/5, телефонні розмови особам, взятим під варту, забезпечуються згідно з розпорядком дня у вільний від виконання слідчих дій чи участі в судових засіданнях час, а також поза часом, передбаченим для приймання особами, взятими під варту, їжі та безперервного сну.

У ході проведеного опитування із ув’язненими, яке здійснювалося за відсутності третіх осіб та за умов, що виключає можливість прослуховування чи підслуховування, встановлено, що адміністрація ВК надає можливість проведення телефонних розмов лише три рази на тиждень і не уразі необхідності, а у порядку черговості.

Під час відвідування камерних приміщень дільниці посиленого контролю (далі – ДПК) встановлено, що у всіх засуджених вилучено планшетні комп’ютери без пояснення причин, що суперечить вимогам Порядку організації надання засудженим доступу до глобальної мережі Інтернет, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 19.10.2017 № 3233/5, та пункту 1 розділу XII ПВР УВП, у яких зазначено, що засуджені мають право користуватись власним планшетним комп’ютером без можливості апаратної підтримки будь-яких видів SIM-карт з програмно заблокованими камерами.

У порушення вимог пункту 3 розділу XX ПВР УВП деякі камерні приміщення ДІЗО/ПКТ, клуб, бібліотека та інші приміщення установи не радіофіковані, що позбавляє можливості засуджених отримувати інформацію про суспільні події.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

Відповідно до вимог правила 24.10 ЄПП, ув'язнені особи повинні мати можливість регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо або телебаченню за винятком випадків судової заборони.

У порушення вимог пункту 1 розділу XIII ПВР УВП, перед прогулянковими двориками ДІЗО/ПКТ установи відсутні поштові скриньки, передбачені для відправлення листів засудженими.

Зазначене порушення також суперечать вимогам правила 24.1 ЄПП, згідно з яким особам у пенітенціарних установах необхідно дозволяти максимально часто спілкуватися по телефону або в інші способи зі своїми родинами, іншими особами та представниками зовнішніх організацій.

Відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», особи з інвалідністю в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Згідно із статтею 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», житло (жиле приміщення), займане особами з інвалідністю або сім'ями, у складі яких вони є, під'їзди, сходові площадки будинків, в яких мешкають особи з інвалідністю, мають відповідати вимогам щодо безперешкодного доступу та бути пристосованими до потреб таких осіб, а також обладнане телефонним зв'язком.

Поряд з цим, групою НПМ встановлено, що житлові приміщення, санітарний вузол та інші приміщення відділення № 7 СПС не обладнані відповідними спеціальними засобами для безперешкодного доступу маломобільних груп населення.

Слід зазначити, що в установі відбувають покарання 4 особи, які відносять до маломобільних груп населення.

Міністерством юстиції України за результатами опрацювання спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році», поінформовано у листі від 15.05.2024 № 73478/5015-4-24/27, що приміщення усіх установ виконання покарань забезпечені меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення у відповідності до вимог Норм забезпечення, а забезпечення організації лазне-прального обслуговування засуджених та ув'язнених здійснюється у відповідності до вимог Положення про організацію лазне-прального обслуговування.

Однак, виявлені під час відвідування установи групою НПМ порушення свідчать, що зазначена у листі Міністерством юстиції України інформація не відповідає дійсності, носить суто формальний характер та створює ілюзію керованого стану справ та загального благополуччя в установах виконання покарань.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю персоналу установи, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2^7 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення порушень, виявлених у державній установі «Одеська виправна колонія (№ 14)», зокрема:

1.1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи, розробити та реалізувати відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому;

1.2. Вирішити питання щодо уникнення практики використання засуджених на посадах старшого днювального відповідно до наданих рекомендацій Європейського комітету;

1.3. Забезпечити дотримання встановленої норми площі з розрахунку на одного ув’язненого та засудженого згідно вимог національного законодавства та практики Європейського суду з прав людини;

1.4. Вжити заходів щодо перегляду доцільність функціонування камерних приміщень ДІЗО/ПКТ відстань між протилежними стінами яких менше 2 $м^2$;

1.5. Вжити заходів щодо нанесення маркування на наявні в установі спецзасоби (захисні шоломи та бронежилети);

1.6. Опрацювати питання щодо неухильного дотримання вимог трудового законодавства України щодо захисту трудових прав працевлаштованих засуджених;

1.7. Забезпечити реалізацію права засуджених, які залучаються до виконання робіт з господарського обслуговування, на оплачувану працю;

1.8. Вжити заходів щодо уникнення практики залучення засуджених на роботах господарчого обслуговування без офіційного працевлаштування;

1.9. Забезпечити укладання із засудженими, які залучаються до виконання робіт з господарського обслуговування, трудових договорів відповідно до пункту 3.1 Інструкції про працю;

1.10. Забезпечити постійний доступ засуджених та ув’язнених до чистої питної води;

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

1.11. Вжити додаткових заходів щодо обладнання приміщень лазне-прального комплексу у відповідності до вимог Положення про лазне-пральне обслуговування;

1.12. Вжити заходів щодо обладнання кімнати для виховної роботи та сушарки у дільниці КДіР;

1.13. Вирішити питання щодо додержання норм тривалості робочого часу засуджених, які залучаються до виконання робіт з господарського обслуговування, згідно із законодавством про працю;

1.14. Забезпечити створення належних умов для реалізації права засуджених на приватність та особистий простір;

1.15. Вжити заходів щодо обладнання та використання системи відеоспостереження в установі відповідно до Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю та з урахуванням вимог практики Європейського суду з прав людини;

1.16. Вжити заходів щодо обладнання в установі укриття відповідно до вимог чинного законодавства;

1.17. Вжити додаткових заходів щодо усунення порушення вимог Правил пожежної безпеки;

1.18. Забезпечити проведення медичного обстеження та ведення медичної документації засудженим, які працюють на об'єктах харчування та лазне-прального комплексу;

1.19. Забезпечити реалізацію права ув’язненим особами у секторі СІЗО на безперешкодне листування;

1.20. Забезпечити реалізацію права ув’язнених вести телефонні розмови без обмеження їх кількості;

1.21. Вжити додаткових заходів для надання засудженим права на користування власними планшетними комп’ютерами;

1.22. Вжити заходів щодо усунення виявлених порушень в частині забезпечення засудженим та ув’язненим можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо;

1.23. Забезпечити облаштування поштових скриньок в установі для реалізації права засуджених надсилати звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та інших державних органів і міжнародних організацій;

1.24. Вжити додаткових заходів щодо створення належних умов для реалізації права осіб з інвалідністю щодо безперешкодного доступу до приміщень відділення СПС № 7;

1.25. Провести службове розслідування щодо виявлених випадків надання Уповноваженому недостовірної інформації Міністерством юстиції України за результатами опрацювання спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році».

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних службових осіб до відповідальності.

Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити мене.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об’єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт за результатами відвідування державної установи «Одеська виправна колонія (№ 14)» на 16 арк. в 1 прим.

Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини **Дмитро ЛУБІНЕЦЬ**

Потапович Павло (050)-967-95-51

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№16993.2/39.1/25293-24/24/39.1 від 06.12.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 06.12.2024 12:16
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400